

Okuma Anlama - Grafik Okuma

ÇAM KOZALAĞININ MACERASI

Bolu Dağları'nda her çam ağacının hemen altındaki toprakta birçok arkadaşıyla beraber büyümeyi bekleyen bir çam kozalağıyım ben. Toprağın biraz daha dibine inmeyi başarabilirsem, bir de yağmurlar üzerime yağarsa yavaş yavaş içimdeki cevheri çıkarıp kocaman bir çam ağacı olmak için büyüyüp gelişebileceğim. Doğduğum topraklarda arkadaşlarımla beraber dağları süsleyen bir ağaç olmayı çok istiyorum.

Vakitsiz esen sert rüzgarın etkisiyle üzerimdeki topraklar uçtu, sonra da kendimi dağdan aşağı yuvarlanırken buldum. Rüzgar fırtınaya dönüşerek beni ailemden epey uzaklara sürükledi. Bir su akıntısının içine düştüğümde "Eyvah!" dedim içimden. Çürüyüp gideceğim ve büyüemeyeceğim. Su akıntısı nehre doğru yol aldı. Üzerinde yolculuk yapmak ne kadar güzel olsa da sıcaklık gittikçe düştüğü için üşümeye başladım. Bulutların arasından bir türlü güneşi göremedim.

Tam hayat yolculuğumun sonuna geldiğimi düşündüğüm bir anda çok güzel bir şey oldu. Bir çocuk beni sudan çekip çıkardı. Yavaşça toprağı kazdı ve nehrin hemen kıyısındaki ağaçlık alana beni dikti sonra toprağı suladı ve diktiği yere işaret koydu. Herhalde büyüyüp büyümediğimi kontrol edecek. Ben yavaş yavaş toprağı kök salmaya başladım bile.

Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını sözlükten bularak yanlarına yazalım.

kozalak:

çürümek:

akıntı:

fırtına:

kök:

toprak:

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Metinde konuşan kişi kimmiş?

2. Çam kozalağı ailesinden nasıl uzaklaşmış?

3. Çam kozalağı ölecekken kim onu kurtarmış?

4. Çocuk çam kozalağına ne yapmış?

5. Aşağıdaki cümleleri metindeki oluş sırasına göre sıralayalım.

- Vakitsiz esen bir rüzgar çam kozalağının üstündeki toprakları uçurmuş.
 - Çam kozalağı bir su akıntısının içine düşmüş.
 - Nehrin kenarında kıyıya vuran çam kozalağı öleceğini zannetmiş.
 - Çam kozalağı ailesiyle beraber Bolu Dağları'nda yaşıyormuş.
 - Bir çocuk çam kozalağını toprağa gömerek sulamış.
 - Rüzgar fırtınaya dönüşerek çam kozalağını epey uzağa sürüklemiş.
 - Su akıntısı nehre doğru yol almış. Çam kozalağı nehrin içine düşmüş.
6. Aşağıdaki hava durumu grafiğini inceleyelim. Grafiğe göre doğru olan ifadelerin başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazalım.

15-20 Haziran Hava Durumu

Günler	Hava Durumu	En düşük sıcaklık	En yüksek sıcaklık
15 Haziran Pazartesi	 Bulutlu	12°	22°
16 Haziran Salı	 Parçalı bulutlu	11°	23°
17 Haziran Çarşamba	 Güneşli	14°	22°
18 Haziran Perşembe	 Yağışlı	11°	21°
19 Haziran Cuma	 Sağanak Yağışlı	11°	20°

- En yüksek sıcaklık çarşamba günü yaşanacaktı.
- Pazartesi ve çarşamba günleri sıcaklık aynı olacaktı.
- Sadece çarşamba günü güneşli olacaktı.
- En düşük ve en yüksek sıcaklıklar cuma günü yaşanacaktı.

Okuma Anlama - Grafik Okuma

GECEKONDU

Aysunlar'ın evi okuldan biraz uzakta henüz apartmanların yapılmadığı tepelerin biraz üzerindeydi. Her gün arkadaşı Suna ile beraber okula gitmek için toprak yoldan gitmek zorundalardı. Sunalar'ın evi de Aysunlar'ın eviyle aynı bahçede meyve ağaçlarının arasında küçük bir gecekonduydu. "Gecekond" kelimesinin ne demek olduğunu bilmiyorlardı ama apartmanda yaşayan arkadaşları onlara "Gecekondudan Gelenler" diye sesleniyordu.

Aysun ile Suna evlerinin bahçesinde çok eğleniyorlardı. Çamurdan bebekler yapıyorlar, onları tahtadan evlerde oturtuyorlar, canları sıkılınca piknik yapıyorlardı. Bir o yana bir bu yana koşturdukları zamanlar çok yoruluyorlar ancak oyunun da tadına varıyorlardı. Bazen anneleri çay demleyip yanına yaptıkları yiyecekleri de koyunca keyiflerine diyecek olmuyordu.

O gün annelerinin verdikleri müjdeli haberle Aysun ve Suna çok sevindiler. Artık onlar da apartmana taşınıyorlardı. Evleri yıkılacak, yerine içinde çocuk odalarının da olduğu apartmanlar yapılacaktı.

Bir sene sonra yapılan apartmanda Aysun'un da, Suna'nın da odaları olmuştu fakat artık ne istedikleri gibi oradan oraya koşarak oynayabiliyorlar, ne ağaçlara salıncaklar yapabiliyorlar, ne de beraber piknik yapabiliyorlardı. Dört duvar arasına sıkışıp kalmışlardı.

Aşağıdaki kelimeleri bulmacada bulalım. Bulduklarımızı renkli kalemlerle boyayalım.

P	S	M	Ü	J	D	E	K	L	C	O	P
İ	R	Ş	T	U	V	T	O	P	R	A	K
K	S	I	T	A	H	T	A	Y	Z	I	J
N	B	G	N	A	L	Z	E	Y	D	N	D
İ	G	E	C	E	K	O	N	D	U	B	L
K	C	S	T	L	B	D	E	N	V	C	R
A	B	A	H	Ç	E	A	A	Ğ	A	Ç	N
C	D	R	K	İ	P	E	B	F	R	E	M
T	A	P	A	R	T	M	A	N	K	İ	N
S	K	L	Z	O	P	L	İ	K	A	E	T

gecekond

ağaç

apartman

tahta

piknik

bahçe

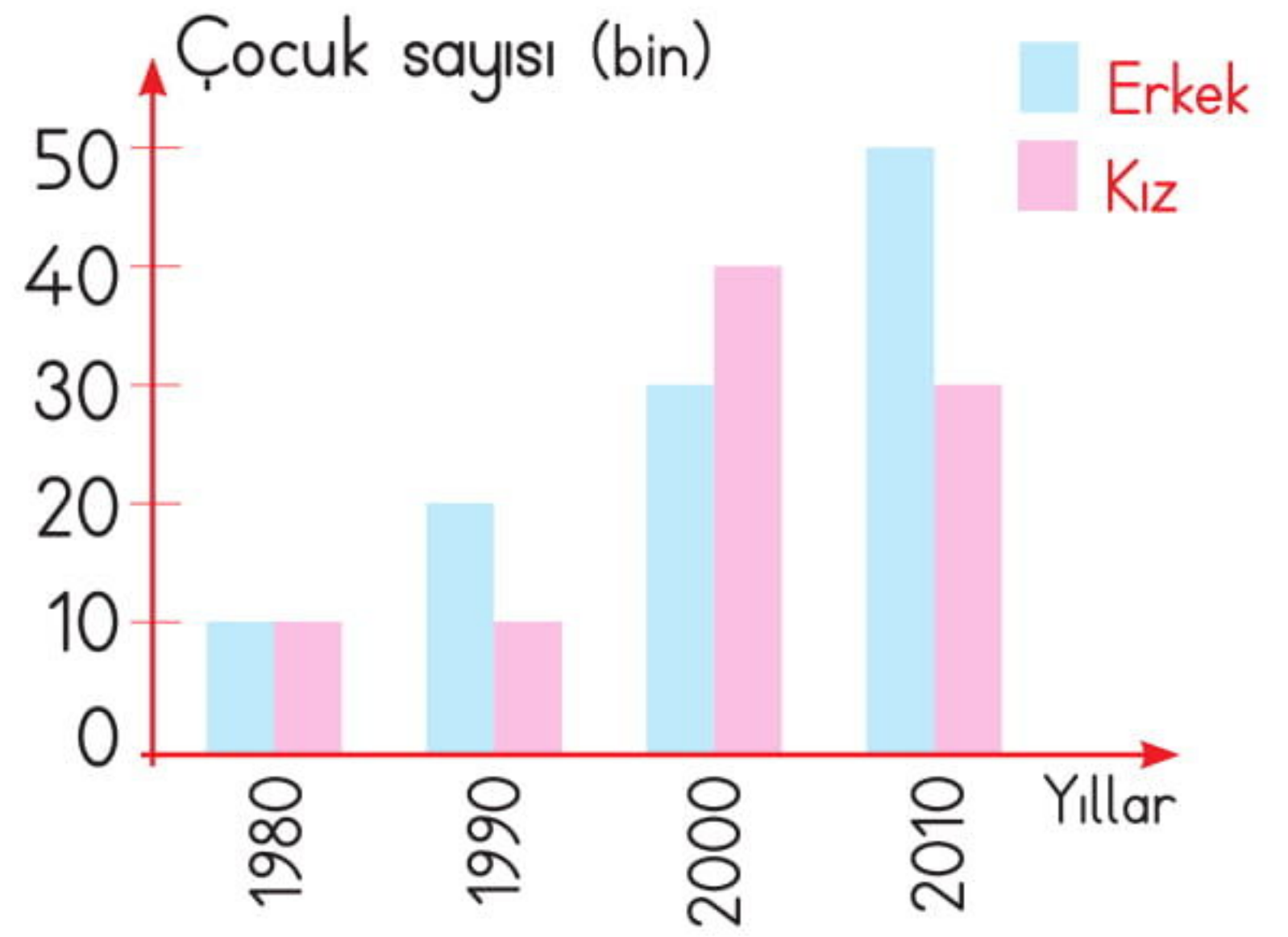
müjde

duvar

toprak

oda

1. Yandaki grafikte yıllara göre kız ve erkek çocukların dünyaya gelme oranları verilmiştir. Aşağıdaki cümlelerin grafiğe göre doğru olanlarına "D" yanlış olanlarına "Y" yazalım.

- 1990'da kız çocuk doğumu erkek çocuklarını geçmiştir.
- 2010'da erkek kız çocuk doğum sayısı eşittir.
- 1990'da kız çocukları erkek çocuklarının yarısı kadar doğmuştur.
- 1980'de kız ve erkek çocukları yaklaşık aynı oranda doğmuştur.
- 2000'de erkek çocukların doğumu kız çocuklarını geçmiştir.
- 1980'de kız çocuk sayısı erkek çocukları geçmiştir.
- 2000'de kız çocukların doğumu erkek çocukları geçmiştir.
- 2010'da kız çocukları erkek çocuklarının yarısı kadar doğmuştur.
2. Aşağıda verilen cümlelerden seçeneklerde verilen hangi sonuç çıkarılamaz? İşaretleyerek gösterelim.

"Ali okulu çok uzak olduğu için yatılı kalıyordu."

- Ali'nin okulu çok uzakmış.
- Ali ailesini çok özlemiş.
- Ali okula yatılı olarak devam ediyormuş.

"Güllerden en çok sarı olanlarını seviyorum."

- En çok sarı renkli gülleri seviyorum.
- Pembe gülleri seviyorum.
- Gülleri seviyorum.

"Kartallardan korktukları için kuzgunlar aşağıdaki yiyeceğe yaklaşmıyordu."

- Kartallar kuzgunlara yiyecek vermişler.
- Kuzgunlar kartallardan korkuyormuş.
- Aşağıda yiyecek varmış.

"Sevgi bu sene aşçılık okulundan mezun oldu"

- Sevgi bu sene mezun olmuş.
- Sevgi'nin gittiği okul aşçılık okuluymuş.
- Sevgi aşçı olmayı çok istemiş.

Okuma Anlama - Konuşma ve Dinleme Kuralları

GÜZEL KONUŞMANIN SIRRI

Burak yaz tatilinde memleketine gitmeyi dört gözle bekliyordu. Tatil demek, köy demek, dedesi ve anneannesi demektir. Orada istediği gibi dışarıya çıkabiliyor, saatlerce arkadaşlarıyla top oynayabiliyor, değişik yerler ve insanlar keşfedebiliyordu. Yorulduğu zamanlarda, özellikle akşam üstü bakkal amcanın yanına uğrayıp bir çikolata yiyor, gazoz içiyordu.

Dükkan önündeki çınar ağacının altında hem serinleyip hem de sohbet edenleri bir yandan da dedesini dinlemeyi çok seviyordu.

Burak'ın dedesi köyün en yaşlılarından sayılırdı. Herkes ona hürmet gösterirdi. Sadece yaşlı olmasından değildi elbette saygıları. Osman Bey yani Burak'ın dedesi okumuş bir insandı. Hala da kitap okumaya devam ediyordu. Okuduğu kitapları bir arının çiçek özlerinden bal yapması gibi kendisini dinleyenlere aktarıyordu. Tane tane konuşuyor, kendisini dinleyenlere arada bakıyor, ne çok bağıyor ne de sesi az çıkıyordu. Anlattıklarını herkesin anlayabileceği bir dille aktarıyor, güzel hikayelerle süslüyordu.

Burak dedesine ileride onun konuştuğu gibi konuşmak için ne yapması gerektiğini sordu, dedesi:

"Hem çok kitap okumalı, hem de insanları dinlemeyi bilmelisin" dedi. "Konuşmak bir bakıma insanları dinlemeye de bağlıdır. Herkesi can kulağıyla dinle. Çünkü herkesin anlatılacak ve önemli olan bir hikayesi vardır."

1. Aşağıdaki kelimeleri anlamlarıyla eşleştirelim.

hürmet

Bir kimsenin doğup büyüdüğü yer, şehir, yurt

memleket

İletmek, bildirmek

aktarmak

var olduğu halde varlığı daha önceleri bilinmeyen bir şeyi bulmak

keşfetmek

bir kimseye veya bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranma

2. Aşağıdaki cümleleri metinden de yararlanarak tamamlayalım.

çınar	köy	bakkal	insanları	okumuş
arı	hikayesi	tatilinde	en	can

- ❖ Burak yaz memleketine gitmeyi dört gözle bekliyordu.
- ❖ Tatil demek demektir.
- ❖ Yorulduğu zamanlarda amcaya uğruyordu.
- ❖ Okuduğu kitapların bir gibi özlerini çıkarıp veriyordu.
- ❖ Konuşmak bir bakıma dinlemeye bağlıdır.
- ❖ Herkesi kulağıyla dinle.
- ❖ Dükkanın önündeki ağacın altında serinliyordu.
- ❖ Osman Bey "Herkesin anlatılacak bir vardır" dedi.
- ❖ Burak'ın dedesi köyün yaşlılarındandı.
- ❖ Osman Bey bir insandı.

3. Zehra'nın söylediği cümlelerden konuşma ve dinleme kurallarına uygun olanları doğru kutusuna uygun olmayanları yanlış kutusuna yerleştirelim.

- ① Konuşurken insanlarla göz teması kurarım.
- ② Konuşurken bağıra bağıra konuşurum ki herkes beni duysun.
- ③ Birilerini dinlerken bir yandan televizyon seyredirim.
- ④ Konuşurken daha önceki bilgilerimi de katarak konuşmamı zenginleştiririm.
- ⑤ Dinlediğim insanlara bakmam.
- ⑥ Konuşurken hep tavana bakarak konuşurum.
- ⑦ Dinlediğim şeylerde hoşuma gidenleri not alırım.
- ⑧ Konuşurken ses tonumu bulunduğum ortama göre ayarlarım.
- ⑨ Konuşurken kelimeleri güzel telaffuz ederim.